

THE ASIAN SCHOOL, DEHRADUN

(SESSION :2022-23)

WINTER HOLIDAY HOMEWORK WORKSHEET

CLASS:VI

SUBJECT: SANSKRIT

1. Attempt the worksheet in your subject notebook.
2. The worksheet is based on the topics which have been taught previously.
3. The worksheet is meant for practice and recapitulation and shall be discussed by the subject teacher once the classes resume.

अधोलिखितम् अनुच्छेदान् पठित्वा प्रदत्त-प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत- (नीचे दिए गए अनुच्छेदों को पढ़कर दिए गए प्रश्नों के उत्तर लिखिए- Read the following paragraphs and answer the questions.)

गद्यांश-१

पितामही शयन-कक्षे गच्छति। सा ईश्वरं स्मरति। तत्पश्चात् सा शयनं करोति। प्रातः सा पञ्चवादने उत्तिष्ठति। सा स्नानं करोति। स्नानस्य पश्चात् सा देवस्य पूजनं करोति। सा भक्ति-गानं गायति। सा सूर्यम् नमति। सा वदति-‘सूर्याय नमः।’ सूर्यः संसाराय जीवनं ददाति, अतः सः पूज्यः अस्ति।

I. एकपदेन उत्तरत। (एक पद में उत्तर दीजिए। Answer in one word.)

- (क) पितामही कुत्र गच्छति?
- (ख) सा कदा उत्तिष्ठति?
- (ग) सा कम् नमति?
- (घ) कः संसाराय जीवनं ददाति?

उत्तर:

- (क) शयन कक्षे
- (ख) पञ्चवादने
- (ग) सूर्यम्
- (घ) सूर्यः

II. पूर्णवाक्येन उत्तरत। (संपूर्ण वाक्य में उत्तर दीजिए। Answer in sentences.)

- (क) पितामही कदा पूजनम् करोति?
- (ख) सूर्यः किमर्थं पूज्यः अस्ति? ।

उत्तर:

- (क) पितामही प्रातः स्नानस्य पश्चात् देवस्य पूजनं करोति।
(ख) सूर्यः संसाराय जीवनं ददाति, अतः सः पूज्यः अस्ति।

III 'सूर्याय नमः' इति प्रयोगम् अनुसृत्य रिक्तस्थानानि पूरयत। यथा
गणेशाय (गणेश) नमः (i) (अध्यापक) (ii) (पितामह) नमः।

उत्तर:

- (i) अध्यापकाय
(ii) पितामहाय

गद्यांश-२

भारतस्य उत्तरस्यां दिशि हिमालयः पर्वतः अस्ति। सः भारतस्य मुकुटमणिः इव शोभते। सः शत्रुभ्यः अस्मान् रक्षति। अस्य दक्षिणपूर्व-दिशयोः समुद्रौ स्तः। सागरः भारतमातुः चरणौ प्रक्षालयति इव। अस्माकं देशे अनेके पर्वताः सन्ति। अत्र अनेकाः नद्यः प्रवहन्ति। नद्यः पानाय जलं यच्छन्ति। ताः नद्यः देशे शस्यम् अपि सिञ्चन्ति। एवं ताः अस्माकम् उदरपूरणीय अन्नं जलं च यच्छन्ति।

I उपर्युक्त गद्यांशस्य उचितं शीर्षकं लिखत? (उपर्युक्त गद्यांश का उचित शीर्षक लिखो)।

उत्तर:

हिमालयः (हिमालय)।

II हिमालयः केभ्यः अस्मान् रक्षति? (हिमालय किनसे हमारी रक्षा करता है?)

उत्तर:

शत्रुभ्यः (शत्रुओं से)।

III देशे शस्य काः सिञ्चन्ति? (देश में फसल को कौन सचता है?)

उत्तर:

नद्याः (नदियाँ)।

IV हिमालयः भारतस्य कस्यां दिशि वर्तते? (हिमालय भारत की कौन-सी दिशा में है?)

उत्तर:

उत्तरस्यां दिशि (उत्तर दिशा में)।

V भारतस्य मुकुटमणिः इव कः शोभते? (भारत की मुकुटमणि के समान कौन शोभा देता है?)

उत्तर:

हिमालयः।